

Sygn. akt IV U 201/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 sierpnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Załęska

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2022 roku w Sieradzu

odwołania Z. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z 8 marca 2022 r. Nr (...)

w sprawie Z. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o odsetki

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje Z. M. prawo do odsetek od wypłaconego świadczenia od 22 czerwca 2020 roku do 31 sierpnia 2021 roku;
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt IV U 201/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 8.03.2022r., ZUS odmówił Z. M. prawa do wypłaty odsetek za opóźnienie od wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 1.03.2020 - 31.08.2021.

Nie podzielając powyższej decyzji w/w złożył odwołanie, wnosząc o przyznanie prawa do odsetek od wypłaconego świadczenia za okres od 1.06.2020r. do 31.08.2021r.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił m.in. o połączenie niniejszej sprawy ze sprawą z odwołania od decyzji z 16.02.2022r. i oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. M. urodził się (...), wykształcenie zawodowe, monter kanalizacji.

Do 28.02.2020r., był uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W dniu 11.02.2020r., złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie dalszego prawa do świadczenia (**wniosek/akta ZUS**).

Lekarz orzecznik po przeprowadzonym 20.03.2020r. badaniu, rozpoznał u wnioskodawcy olbrzymią pooperacyjną przepuklinę kresy białej, przebyte ostre zapalenie trzustki 08/11.02016r. leczone operacyjnie resekcją trzonu trzustki i ogona trzustki oraz 02.2019r., żylaki żołądka, splenomegalię, uchyłki zstępnicy, cukrzycę t. 2, zaburzenia depresyjne w wywiadzie, ZZA w wywiadzie, nie stwierdzając niezdolności do pracy (**orzeczenie k. 54/akta orzecznicze**).

Komisja lekarska rozpatrując sprzeciw od powyższego orzeczenia, badaniem z 21.05.2020r., rozpoznała u odwołującego przebyte OZT z wielokrotnymi laparatomiami z olbrzymią przepukliną w bliźnie, cukrzycę t. 2, żylaki żołądka, splenektomię, mieszane zaburzenia lękowo – depresyjne, ZZZ w okresie deklarowanej abstynencji, nie stwierdzając także podstaw do orzeczenia długotrwałej niezdolności do pracy (**orzeczenie k. 105/akta orzecznicze**).

Na tej podstawie decyzją z 1.06.2020r., ZUS odmówił Z. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (**decyzja k. 60/akta ZUS**).

Nie podzielając powyższej decyzji w/w złożył odwołanie. Wyrokiem z 11.06.2021r., sygn. akt IV U 513/20, Sąd Okręgowy w Sieradzu, w oparciu o opinię biegłego chirurga, przyznał Z. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1.03.2020 - 31.08.2021. Od powyższego wyroku organ rentowy wywiódł apelację. Sąd Apelacyjny w Łodzi prawomocnym wyrokiem z 16.12.2021r. w sprawie III AUa 1059/21 oddalił apelację ZUS.

W postępowaniu apelacyjnym biegły chirurg wydał opinię uzupełniającą, w której podtrzymał pierwotną opinię (**akta IV U 513/20**).

Decyzją z 28.01.2022r., wykonującą wyrok Sądu z dnia 11.06.2021r., ZUS przyznał Z. M. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1.03.2020r., tj. od daty określonej w wyroku Sądu (**decyzja/akta ZUS**).

W dniu 15.02.2022r., do ZUS wpłynął wniosek Z. M. o wypłatę zaległych odsetek za okres od 1.06.2020 – 31.08.2021 r. (**wniosek/akta ZUS**)

Decyzją z 8.03.2022r., ZUS odmówił Z. M. prawa do wypłaty odsetek za opóźnienie od wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 1.03.2020 - 31.08.2021 (**decyzja/akta ZUS**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie IV U 513/20 i w postępowaniu przed organem rentowym. Analiza akt sprawy IV U 513/20 zakończonej prawomocnym wyrokiem z 11.06.2021r. prowadzi do wniosku, że odmienna ocena stanu zdrowia odwołującego w aspekcie niezdolności do pracy, dokonana przez Komisję Lekarską ZUS, opierała się na tych samych dowodach jakimi dysponował powołany przez Sąd biegły chirurg.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie jest częściowo zasadne.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (art. 85 ust.1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych Dz. U. 2021.423 j.t. ze zm.), jeżeli organ rentowy w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Jak wynika z art.118 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022. 505 j.t. ze zm.), organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia (...) po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

Brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia (por. uchwała SN z dnia 24.03.2011r., I UZP 2/11).

Szczegółowe zasady wypłacania odsetek za opóźnienie w ustalaniu prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub w wypłaceniu świadczeń określa rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1.02.1999r. w sprawie szczegółowych zasad obliczania i wypłacania odsetek za opóźnienie ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych – Dz. U. Nr 12, poz. 104. Odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty – do dnia wypłaty świadczeń (§ 2 ust.1 rozporządzenia).

W wyroku z dnia 11.09.2007r., sygn. akt P 11/2007, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 118 ust. 1a cyt. ustawy rozumiany w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu do organu rentowego prawomocnego orzeczenia sądu tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności we wcześniejszym terminie nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Wykładnia systemowa art. 118 ust. 1a prowadzi do wniosku, że na potrzeby ustalenia odpowiedzialności organu rentowego z tytułu opóźnienia w ustaleniu lub wypłacie świadczeń, sens wyrażonej w tym przepisie normy prawnej jest następujący: „za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznaje się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia, o ile za nieustalenie tych okoliczności odpowiedzialności nie ponosi organ rentowy”. Przez wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności należy rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 26.09.2006r., III AUa 1126/05 i SA we Wrocławiu z dnia 19.01.2012r., III AUa 1549/11).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyrażano zapatrywania, iż zawarty w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej zwrot "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. Natomiast ustawowe określenie okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" oznacza, że organ rentowy jest zobowiązany do uiszczenia odsetek od należności głównej wtedy, gdy można mu przypisać winę w uchybieniu terminowi, a także, gdy opóźnienie jest konsekwencją zdarzeń niezawinionych, choć szczególnych (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 9.03.2001r., II UKN 402/00, 7.10.2004r., II UK 485/03, 21.04.2009r., I UK 345/08). Dokonując klasyfikacji okoliczności leżących po stronie ZUS, w aspekcie art. 85 ustawy systemowej, dzieli się je tradycyjnie na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. W odniesieniu do wad postępowania dowodowego (orzeczniczego) w sprawach wymagających ustalenia niezdolności do pracy w orzecznictwie przyjmuje się, że odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji jest wyłączona wtedy, gdy: 1. w postępowaniu sądowym przedstawiono nowe dowody lub okoliczności, które miały znaczenie dla zmiany ustaleń w zakresie zdolności do pracy, a za wcześniejsze nieprzedstawienie tychże odpowiada ubezpieczony, 2. w toku procesu przeprowadzono obszerne postępowanie dowodowe, zwłaszcza w sytuacji rozbieżnych wniosków opinii biegłych, w tym kiedy na skutek takiego postępowania dochodzi do ustalenia niezdolności do pracy po przeprowadzeniu dowodów z opinii kilku biegłych tych samych lub pokrewnych specjalności.

W ocenie Sądu żądanie odsetek od wyrównanej renty z tytułu niezdolności do pracy poczynając od 22.06.2020 - 31.08.2021 jest zasadne, bowiem organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Analiza sprawy IV U 513/20, prawomocnie zakończonej, która wcześniej toczyła się przed tut. Sędem z odwołania Z. M. dotyczącej decyzji ZUS z 1.06.2020r., odmawiającej wnioskodawcy dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności

do pracy wskazuje, że odmowa prawa do świadczenia spowodowana była okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy.

Przedmiotem oceny w postępowaniu orzecznicy ZUS oraz sądowym - w pierwszej i drugiej instancji, były te same dowody, dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy. Orzeczenie KL ZUS, wydano po przeprowadzonym badaniu wnioskodawcy w dniu 21.05.2020r., stanowiło podstawę wydania odmownej decyzji. Stwierdzić zatem należy, że od 22.06.2020r., organ rentowy był w zwłoce, bowiem od 21.05.2020r., biegł termin 30 dni na wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał Z. M. prawo do odsetek od wypłaconego świadczenia od 22.06.2020 – 31.08.2021, oddalając odwołanie w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴§1 kpc., tj. od daty 1.06.2020r.

Ubocznie wskazać trzeba, iż odwołujący nie żądał odsetek od 1.03.2020r. jak wskazano w zaskarżonej decyzji.